

Ocena zasobów pomocy społecznej

Autorzy:
Sebastian Matuszewski

SPIS TREŚCI

STRONA

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	4
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	5
3.1	GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR	9
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	11
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	13
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	18
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	19
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	19
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	19
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	21
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	22
10	Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej	23
10.1	KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	23
10.2	KOSZTY	26
10.3	OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA	26
10.4	POWODY PRYZNANIA POMOCY	27
10.5	POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ	28
10.6	POMOC W FORMIE USŁUG	29
10.7	POMOC INSTYTUCJONALNA	30
10.8	ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)	31
10.9	BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ	31
11	Wnioski końcowe	34

1. Wprowadzenie

Ocena zasobów pomocy społecznej sporządzana jest na podstawie art. 16a ustawy o pomocy społecznej. Ocena przygotowana jest w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy. Niniejsza ocena jest materiałem poglądowym.

ZASADY DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ:

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmiernienia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całonocnymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka.

Zmiany, zwane polską transformacją, spowodowały podział społeczeństwa na dwie podstawowe grupy: biednych i bogatych, ze znaczącą przewagą tych pierwszych. Nasila się więc zjawisko wykluczenia społecznego, które polega na tym, że całe grupy ludzi stają się nikomu niepotrzebne. Obserwujemy na szeroka skalę poczucie niepewności jutra i osłabienie przejawów solidarności grupowej, czego charakterystyczną cechą jest załamanie się zaufania do osób, grup i instytucji działających na scenie politycznej. Polacy oczekują od państwa, że będzie łagodzić dotkliwe, społeczne skutki transformacji, zwłaszcza bezrobocie i ubóstwo. Oczekiwania te łączą się z postulatami okoliczności wzmocnienia kontroli państwa nad procesem zachodzących przemian i uznaniu umowy społecznej za instytucjonalną formę partycypacji społeczeństwa w tworzeniu programów pomocy i realizacji reformy systemowej.

Główny ciężar eliminowania tychże niedoborów i niedostatków spoczywa na gminie, która w ramach zadań własnych realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej państwa, zasadniczym elementem zabezpieczenia społecznego, która spoczywa również na administracji samorządowej, bowiem to na poziomie społeczności lokalnej możliwe jest pełniejsze rozpoznawanie potrzeb i dobór skutecznych metod i form pomocy.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy winne są współpracować z pracownikami socjalnymi w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w myśl art. 110 ustawy o pomocy społecznej w gminie utworzony został w 1990 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako organizacyjnie wyodrębniona jednostka budżetowa, która działa na podstawie statutu, regulaminu organizacyjnego i ustawy o pomocy społecznej.

Działalność ośrodka finansowana jest głównie z budżetu gminy, zasilana w niektórych przypadkach z budżetu państwa.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA MOPS I KADRA

W skład struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu wchodzi:

Dział Pomocy Środowiskowej - do zadań którego w szczególności należy przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, prace socjalna oraz dokonywanie analiz i ocen zjawisk, która powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń. Ponadto pracownicy socjalni, wykorzystując potencjał i zasoby lokalnych środowisk oraz organizacji i stowarzyszeń inicjują nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację i borykającym się z różnego rodzaju problemami i patologiami społecznymi.

Oprócz zadań wynikających wprost z ustawy o pomocy społecznej pracownicy socjalni realizują m.in. zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ustanowioną przede wszystkim w celu udzielania skuteczniejszej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej inicjują posiedzenia grup roboczych w konkretnym sprawie osoby doświadczającej przemocy poprzez określenie składu grupy i nawiązanie kontaktu z przedstawicielami instytucji działających na rzecz konkretnej rodziny.

Ilość zatrudnionych pracowników socjalnych reguluje art. 110 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej, który mówi, że: „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku 1 pracownik socjalny na 2 000 mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników”. W 2015 roku do pracowników socjalnych wpłynęło 5313 wniosków o udzielenie pomocy, przeprowadzonych zostało 5 607 wywiadów środowiskowych. W trakcie wykonywania zadań związanych z udzieleniem pomocy pracownicy sporządzili 2 410 pisma do różnych organizacji, instytucji itp.

Dział Świadczeń z Pomocy Społecznej - do zadań którego w szczególności należy przyjmowanie wywiadów środowiskowych od pracowników socjalnych i realizacja zaplanowanych świadczeń, sporządzanie list wypłat zasiłków, sporządzanie przelewów do zakładów, instytucji w celu realizacji pomocy w naturze, przygotowywanie i sporządzanie decyzji administracyjnych w sprawie przyznania lub odmowy przyznania pomocy, sporządzanie rozliczeń z przyznawanych świadczeń w formie niepieniężnej np.: posiłki w przedszkolach, szkołach, posiłki w Dziennym Domu Pomocy. Pracownicy Działu prowadzą ponadto miesięczne rozliczenia wynikające z programu komputerowego „POMOST”, przygotowują rozliczenia finansowe dla Działu Finansowo – Księgowego, prowadzą sprawozdawczość. Pracownicy Działu w 2015 roku przygotowali 9 075 decyzji, 540 list wypłat świadczeń.

Dział Finansowo-Budżetowy - do zadań którego w szczególności należy opracowanie projektu budżetu Ośrodka oraz koordynacja czynności z tym związanych, obsługa księgowania i finansowa MOPS.

Dział Administracyjno-Organizacyjny - do zadań którego w szczególności należy prowadzenie spraw z zakresu plac, spraw organizacyjnych i kadrowych, obsługi sekretariatu, spraw administracyjnych, spraw związanych z ochroną danych osobowych.

Dzienny Dom Pomocy - Działalność Dziennego Domu Pomocy skupia się na umożliwieniu kontaktów towarzyskich ludzkości starszym i osobom niepełnosprawnym, umożliwieniu ich rozwoju kulturalnego i osobowościowego oraz organizowanie czasu pobytu z uwzględnieniem zainteresowań indywidualnych poprzez prowadzenie różnorodnych zajęć terapeutycznych, rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalno -oświatowych. Placówka realizująca zadanie polegające na wydawaniu gorącego posiłku.

Punkt Pomocy Kryzysowej - Punkt Pomocy Kryzysowej będący w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej to miejsce w którym mieszkańcy miasta Brzeg oraz Gminy Olszanka mogą skorzystać z różnych form wsparcia kryzysowego. Spotkania ze wszystkimi specjalistami odbywają się w ustalonych grafikach terminach, w pomieszczeniach Punktu Pomocy Kryzysowej, który mieści się przy ul. Piastowskiej 28a (w podwórku Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Brzegu). W ramach działalności

PPK przeprowadzane są bezpłatnie testy na obecność alkoholu, marihuany i amfetaminy. Wykonanie testu wymaga wcześniejszego wyrażenia zgody osoby badanej na jego przeprowadzenie a w przypadku osoby niepełnoletniej zgody rodzica lub opiekuna prawnego. Kadre specjalistów obecnie tworzy 12 osób, pracujących w różnych dziedzinach kanonu pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, socjalno-prawnej i uzależnień.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku w MOPS zatrudnionych było:

- 40 osób (39 etatów) na umowę o pracę;

- 11 osób na umowę zlecenia, w tym:

POMOC ŚRODOWISKOWA

Podstawowym celem działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu zgodnie z obowiązującym statutem, jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o pomocy społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstania. Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż w ustawie, ma prawo zwrócenia się do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może być udzielona, nie jest katalogiem zamkniętym.

Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współudział w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół bierną i roszczeniową, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów.

Formy pomocy społecznej

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, przy jednoczesnym wystąpieniu przynajmniej jednej z ww okoliczności.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej jest dochód netto nie przekraczający kwoty 634 zł, natomiast dla osoby w rodzinie - kwota 514 zł.

Rodzaj, forma i rozmiar przyznanego świadczenie powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie świadczenie. Osoby (rodziny), których dochód przekracza powyższe kryterium dochodowe, a znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, mogą wówczas ubiegać się o pomoc finansową z pomocy społecznej. Podstawowym działaniem Ośrodka jest praca socjalna i świadczenie usług socjalnych. Świadczenia materialne stanowią uzupełnienie tych działań.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
MIESZKANCY (w osobach)						
Ogółem	1	36 980	36 980	36 875	35 929	35 929
KOBIETY						
Ogółem	2	19 437	19 437	19 255	19 165	19 165
Wiek 0-17	3	2 981	2 981	2 905	2 938	2 938
Wiek 18-59	4	11 019	11 019	10 792	10 508	10 508
Wiek 60 lat i więcej	5	5 437	5 437	5 558	5 719	5 719
MĘŻCZYŹNI						
Ogółem	6	17 543	17 543	17 420	16 764	16 764
Wiek 0-17	7	3 156	3 156	3 133	3 175	3 175
Wiek 18-64	8	12 161	12 161	11 942	11 136	11 136
Wiek 65 lat i więcej	9	2 226	2 226	2 345	2 453	2 453
RYNEK PRACY						
Bezrobotni ogółem	10	6 905	5 055	4 016	4 016	4 016
Bezrobotni długotrwale ogółem	11	3 616	2 948	2 114	2 114	2 114

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	12	1 471	1 003	896	896	896
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA						
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	13	2 095	1 973	1 934	1 934	1 934
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	14	157	221	397	397	397
w tym z wiersza 13: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	15	110	130	124	124	124
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	16	74	34	88	88	88
Liczba wyroków eksemisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	17	0	24	39	39	39
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	18	1	2	2	2	2
Liczba opiekunów dziennych do dzieci	19	0	17	10	10	0
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	20	92	138	150	150	150
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	21	66	47	34	34	34
Powody nie przyznania miejsca w żłobku						
brak wolnych miejsc	22					
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	23	10	13	13	12	12
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	24	1 141	1 180	1 140	1 235	1 130
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	25	75	0	0	0	0
Powody nie przyznania miejsca w przedszkolu						
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży - ogółem	26	0	5	5	5	5
Z tego: (wiersze "Przyszkolne" i "Pozaszkolne")						
Przyszkolne	27	0	2	2	2	2
Pozaszkolne	28	0	3	3	3	3
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	29	0	0	0	0	0
Liczba hospicjów	30	0	0	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	31	X	X	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny"

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
(w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2013	Rok 2014			
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
Liczba osób	1	1 811	2 021	2 157	2 157
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE					
Liczba osób	2	1 848	1 858	1 583	1 583
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	822	852	887	887
Wiek 0-17	4	0	400	377	377
Wiek produkcyjny *	5	0	939	1 077	1 077
Wiek poprodukcyjny **	6	0	319	119	119
Liczba rodzin	7	1 143	1 132	1 573	1 573
Liczba osób w rodzinach	8	2 561	2 418	2 157	2 157
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)					
Ogółem	9	0	888	781	781
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	0	443	383	383
Wiek 0-17	11	0	178	176	176
Wiek 18-59	12	0	541	517	517
Wiek 60 lat i więcej	13	0	167	88	88
w tym: MĘŻCZYŹNI (z wierszy 2-6)					
Ogółem	14	0	772	802	802
W tym: osoby długotrwale korzystające	15	0	409	439	439
Wiek 0-17	16	0	222	201	201
Wiek 18-64	17	0	398	560	560
Wiek 65 lat i więcej	18	0	152	41	41
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	19	1 137	1 135	1 084	1 084
Liczba rodzin	20	1 069	1 070	1 029	1 029
Liczba osób w rodzinach	21	2 403	2 290	2 037	2 037
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	22	802	810	887	887
Liczba rodzin	23	532	553	612	612
Liczba osób w rodzinach	24	1 333	1 324	1 344	1 344
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY					
Liczba osób ogółem	25	0	0	1 573	1 573
Liczba rodzin	26	1 242	1 198	1 093	1 093
Liczba osób w rodzinach	27	2 787	2 395	2 157	2 157
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA					
UBÓSTWO					
Liczba rodzin	28	880	880	845	845
Liczba osób w rodzinach	29	1 948	1 869	1 673	1 673
BEZROBOCIE					
Liczba rodzin	30	778	779	684	684
Liczba osób w rodzinach	31	1 806	1 863	1 493	1 493

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2013	Rok 2014			
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ					
Liczba rodzin	32	422	471	450	450
Liczba osób w rodzinach	33	913	918	805	805
DŁUGOTRWALA LUB CIĘŻKA CHOROBA					
Liczba rodzin	34	598	665	674	674
Liczba osób w rodzinach	35	1 276	1 285	1 183	1 183
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZYCH					
Liczba rodzin	36	434	539	549	549
Liczba osób w rodzinach	37	1 234	1 358	1 248	1 248
ALKOHOLIZM					
Liczba rodzin	38	72	57	40	40
Liczba osób w rodzinach	39	126	107	70	70
NARKOMANIA					
Liczba rodzin	40	1	3	3	3
Liczba osób w rodzinach	41	1	3	3	3
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYNSTWA					
Liczba rodzin	42	71	99	80	80
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ					
Liczba rodzin	43	49	73	62	62
BEZDOMNOŚĆ					
Liczba rodzin	44	50	82	97	97
Liczba osób w rodzinach	45	65	103	106	106
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO					
Liczba rodzin	46	32	26	28	28
Liczba osób w rodzinach	47	54	40	38	38
ZDARZENIA LOSOWE					
Liczba rodzin	48	15	16	5	5
Liczba osób w rodzinach	49	35	34	6	6
KŁĘSKI ŻYWIŁOWE I EKOLOGICZNE					
Liczba osób	50	0	0	0	0
SIEROCTWO					
Liczba rodzin	51	1	2	1	1
Liczba osób w rodzinach	52	2	10	4	4
PRZEMOC W RODZINIE					
Liczba rodzin	53	3	21	11	11
Liczba osób w rodzinach	54	12	64	35	35
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDZMI					
Liczba rodzin	55	0	0	0	0
USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
USŁUGI OPIEKUNCZE OGÓLEM					
Liczba osób	56	69	72	88	88

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2013	Rok 2014		
Liczba świadczeń	57	16 629	19 412	23 503	23 503
Kwota świadczeń w złotych	58	137 453	168 007	201 184	201 184
W TYM: SPECJALISTYCZNE (wiersze 59 - 61)					
Liczba osób	59	9	7	13	13
Liczba świadczeń	60	2 364	2 183	3 023	3 023
Kwota świadczeń w złotych	61	25 702	21 235	43 800	43 800
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI					
Liczba osób	62	5	4	4	4
Liczba świadczeń	63	834	1 145	481	481
Kwota świadczeń w złotych	64	11 647	14 550	11 582	11 582
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE					
Liczba rodzin	65	22	18	10	10
Liczba osób w rodzinach	66	58	39	21	21
PRACA SOCJALNA					
Liczba rodzin	67	841	742	596	596
Liczba osób w rodzinach	68	1 882	1 599	1 210	1 210
INTERWENCJA KRYZYSOWA					
Liczba rodzin	69	1	15	0	0
Liczba osób w rodzinach	70	1	46	0	0
KONTRAKT SOCJALNY					
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	71	5	29	31	31
Liczba osób ogółem objętych kontraktem	72	35	29	31	31
W tym: liczba osób objętych kontraktem w Klubie Integracji Społecznej	73	0	0	0	0

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2013	Rok 2014			
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
ZASILEK STAŁY					
Liczba osób	1	225	238	252	252
Liczba świadczeń	2	2 041	2 283	2 342	2 342
Kwota świadczeń w złotych	3	828 554	943 999	1 044 221	1 044 221
W tym: (wiersze 4-6)					
Zasilek stały dla osób samotnie gospodarujących					
Liczba osób	4	152	167	197	197
Liczba świadczeń	5	1 456	1 781	1 899	1 899
Kwota świadczeń w złotych	6	662 092	803 038	905 352	905 352
W tym: (wiersze 7-9)					
Zasilek stały dla osoby w rodzinie					
Liczba osób	7	73	69	55	55
Liczba świadczeń	8	585	522	443	443
Kwota świadczeń w złotych	9	164 462	140 963	138 869	138 869
ZASILEK OKRESOWY					
Liczba osób	10	645	659	636	636
Liczba świadczeń	11	3 671	4 138	4 060	4 060
Kwota świadczeń w złotych	12	1 273 879	1 384 282	1 342 930	1 342 930
W tym: (wiersze 13-24)					
Zasilek okresowy z tytułu bezrobocia					
Liczba osób	13	577	463	342	342
Liczba świadczeń	14	3 210	3 568	3 139	3 139
Kwota świadczeń w złotych	15	1 136 159	1 238 617	1 081 359	1 081 359
Zasilek okresowy z tytułu długotrwałej choroby					
Liczba osób	16	52	69	88	88
Liczba świadczeń	17	128	202	273	273
Kwota świadczeń w złotych	18	32 522	45 168	67 844	67 844
Zasilek okresowy z tytułu niepełnosprawności					
Liczba osób	19	23	30	34	34
Liczba świadczeń	20	66	85	95	95
Kwota świadczeń w złotych	21	16 964	14 910	22 910	22 910
Zasilek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego					
Liczba osób	22	0	0	0	0
Liczba świadczeń	23	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0	0
Zasilek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b					
Liczba osób	25	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2013	Rok 2014		
Liczba świadczeń	26	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	27	0	0	0	0
ZASILEK CELOWY OGÓLEM					
Liczba osób	28	1 061	1 045	1 016	1 016
Kwota świadczeń w złotych	29	722 741	776 600	967 627	967 627
W tym: ZASILEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA"					
Liczba osób	30	714	446	363	363
Liczba świadczeń	31	2 420	753	549	549
Kwota świadczeń w złotych	32	150 520	75 350	69 030	89 030
ZASIŁKI CELOWE PRYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2					
Liczba osób	33	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	34	0	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
POSIŁEK OGÓLEM					
Liczba osób	35	802	745	825	625
Liczba świadczeń	36	112 042	100 234	112 798	112 798
Kwota świadczeń w złotych	37	565 629	509 810	595 667	595 667
W TYM: DLA DZIECI					
Liczba osób	38	457	405	379	379
Liczba świadczeń	39	52 848	43 132	40 017	40 017
Kwota świadczeń w złotych	40	301 895	265 251	283 701	263 701
W tym: (z wierszy 35-37) POSIŁEK - świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"					
Liczba osób	41	802	690	762	762
Liczba świadczeń	42	85 564	85 642	100 598	100 598
Kwota świadczeń w złotych	43	507 981	437 299	506 568	506 568
W TYM: DLA DZIECI (z wierszy 41-43)					
Liczba osób	44	445	391	365	365
Liczba świadczeń	45	40 132	34 214	37 493	37 493
Kwota świadczeń w złotych	46	278 991	242 102	247 814	247 814
SCHRONIENIE					
Liczba osób	47	23	30	34	34
Liczba świadczeń	48	3 206	7 034	7 380	7 380
Kwota świadczeń w złotych	49	59 018	93 378	95 748	95 748
UBRANIE					
Liczba osób	50	0	0	0	0
Liczba świadczeń	51	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	52	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU					
Liczba osób	53	5	4	2	2
Liczba świadczeń	54	5	1	2	2

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2013	Rok 2014		
Kwota świadczeń w złotych	55	13 242	10 268	12 355	12 355
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	56	73	101	104	104
Liczba świadczeń	57	600	1 039	967	967
Kwota świadczeń w złotych	58	1 126 707	1 659 011	1 946 070	1 946 070
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY					
INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI					
Liczba osób	59	0	15	9	9
INDYWIDUALNY PROGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO (Centrum Integracji Społecznej)					
Liczba osób	60	0	0	0	0
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA					
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	61	0	11	21	21
Liczba rodzin wspierających	62	0	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	63	0	1	1	1
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	64	0	228 776	413 122	413 122

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2013	Rok 2014		
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH					
Liczba rodzin	1	1 949	1 284	1 228	1 230
Kwota świadczeń w złotych	2	2 539 700	5 170 314	5 445 002	5 450 000
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (ujmowany w pozycji "Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych")					
Liczba świadczeń	3	92	76	67	70
Kwota świadczeń w złotych	4	92 000	76 000	67 000	70 000
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
Liczba świadczeń	5	217	265	232	240
Kwota świadczeń w złotych	6	217 000	265 000	232 000	240 000
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE					
ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE					
Liczba świadczeń	7	1 731	1 346	1 358	1 360
Kwota świadczeń w złotych	8	958 297	990 738	1 617 884	1 632 000
DODATEK DO ŚWIADCZENIA PIELEGNACYJNEGO					
Liczba świadczeń	9	0	6	0	0
Kwota świadczeń w złotych	10	0	600	0	0
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY - Ogółem					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2013	Rok 2014		
Liczba świadczeń	11	0	10 582	10 100	10 135
Kwota świadczeń w złotych	12	0	2 020 576	1 545 300	1 550 655
W tym: (od poz. 13 do poz. 20)					
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY DLA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DZIECKA					
Liczba świadczeń	13	0	2 415	2 273	2 280
Kwota świadczeń w złotych	14	0	389 495	347 789	348 840
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O ZNA CZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI					
Liczba świadczeń	15	0	4 756	4 469	4 475
Kwota świadczeń w złotych	16	0	727 668	683 757	684 675
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, KTÓRA POWSTAŁA PRZED UKOŃCZENIEM 21 ROKU ŻYCIA					
Liczba świadczeń	17	0	3 208	3 163	3 170
Kwota świadczeń w złotych	18	0	490 824	483 939	485 010
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY DLA OSOBY, KTÓRA UKOŃCZYŁA 75 LAT					
Liczba świadczeń	19	0	213	195	210
Kwota świadczeń w złotych	20	0	432 569	29 835	32 130
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY					
Liczba świadczeń	21	0	91	148	150
Kwota świadczeń w złotych	22	0	43 320	74 063	76 500
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA					
Liczba świadczeń	23	X	655	365	370
Kwota świadczeń w złotych	24	X	334 673	188 379	192 400
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO					
Liczba osób	25	500	409	406	406
Liczba rodzin	26	316	265	282	262
Kwota świadczeń w złotych	27	2 278 327	2 261 176	2 073 793	2 073 793
DODATKI MIESZKANIOWE					
Liczba gospodarstw domowych	28	0	1 352	1 198	1 198
Kwota świadczeń w złotych	29	0	1 615 033	1 446 966	1 446 966
DODATKI ENERGETYCZNE					
Liczba gospodarstw domowych	30	X	174	176	176
Kwota świadczeń w złotych	31	X	8 612	14 148	14 148
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO					
Liczba osób	32	0	805	827	827
Kwota świadczeń w złotych	33	0	52 491	72 321	72 321
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO					
Liczba osób	34	0	1 698	1 293	1 293
Kwota świadczeń w złotych	35	0	301 892	375 371	375 371
ŚWIADCZENIE INTEGRACYJNE (CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ)					
Liczba osób	36	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	37	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2013	Rok 2014		
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH				
Liczba osób ogółem	38	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	39	0	0	0
STYPENDIA SOCJALNE DLA UCZNIÓW I ZASIŁKI SZKOLNE				
Liczba osób	40	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	41	0	0	0

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
	Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM					
Liczba placówek	1	2	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)					
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	2	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	35	35	35	35
Liczba osób korzystających	5	34	35	35	35
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	8	9	9
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	458 000	458 757	475 354	548 358
W TYM (z wierszy 1-9):					
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY					
Liczba placówek	10	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 11 i 12)					
Liczba placówek prowadzonych przez JST	11	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	12	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	15	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	19	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 20 i 21)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	20	1	1	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	21	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	22	35	35	35	35	35
Liczba osób korzystających	23	34	35	35	35	35
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	8	9	9	9
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	458 000	458 757	475 354	548 356	548 356
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH						
Liczba placówek	27	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	30	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	31	0	0	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	32	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	33	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	34	0	0	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	35	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 36 i 37)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	36	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	37	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	38	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	39	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	40	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	41	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	42	0	0	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	1	0	0	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 3)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	1	1	1
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	0	0	42	42	42
Liczba osób korzystających	5	0	0	33	33	33
Liczba osób umieszczonych	6	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	9	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	10	0	0	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓLEM						
Liczba placówek	11	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 12 13)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	12	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	13	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	16	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	18	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	19	0	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓLEM						
Liczba placówek	20	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 21 22)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	21	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	22	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA						
Liczba placówek	27	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	1	1	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	30	2 301	2 534	2 489	2 500	2 500
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	31	0	1	0	1	1
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	32	73 000	70 000	69 973	69 973	69 973
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO						
Liczba placówek	33	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 34 i 35)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	34	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	35	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	36	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	37	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	38	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	39	0	0	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓLEM						
Liczba placówek	40	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 41 i 42)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	41	X	X	X	X	X
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	42	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w placówkach ogółem	43	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	44	X	X	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	45	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	46	X	X	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO						
Liczba placówek	47	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 48 i 49)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	48	X	X	X	X	X
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	49	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w placówkach ogółem	50	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	51	X	X	X	X	X

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	52	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	53	X	X	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	54	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 55 i 56)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	55	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	56	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	57	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	58	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	59	0	0	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	60	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 61 i 62)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	61	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	62	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	63	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	64	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	65	0	0	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ						
Liczba placówek	66	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 67 i 68)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	67	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	68	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	69	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	70	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	71	0	0	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ						
Liczba placówek	72	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 73 i 74)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	73	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	74	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	75	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	76	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	77	0	0	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, stan na 31 grudnia)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓŁEM PRACOWNICY JEDNOSTKI						
Liczba ogółem pracowników jednostki pomocy społecznej	1	41	44	40	40	40
KADRA KIEROWNICZA						
Ogółem kadra kierownicza (dyrektor jednostki i jego zastępcy)	2	2	2	2	2	2
W tym: (od poz. 3 do poz. 4)						
Wykształcenie wyższe	3	2	2	2	2	2
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	4	2	2	2	2	2
PRACOWNICY SOCJALNI						
Ogółem	5	18	19	18	18	18
W tym: pracownicy socjalni ogółem zatrudnieni z EFS	6	2	2	0	0	0
W tym: (od poz. 7 do poz. 11)						
Wykształcenie wyższe	7	11	12	13	12	13
Wykształcenie średnie	8	7	7	5	6	5
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	9	8	8	6	6	5
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	10	0	0	0	2	2
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	11	1	1	1	1	1
POZOSTALI PRACOWNICY:						
Ogółem	12	21	23	20	20	20
W tym: (od poz. 13 do poz. 15)						
Wykształcenie wyższe	13	13	16	13	13	13
Wykształcenie średnie	14	5	4	5	5	5

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Inne	15	3	3	2	2	2

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wolontariusze	1	2	0	2	2	2
Zatrudnienie subsydiowane (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne)	2	0	0	1	1	1
Staże	3	2	2	1	1	1

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba zespołów	1	0	0	0	0	0
Liczba osób ogółem w zespole	2	0	0	0	0	0
W tym z wiersza 2:						
Pracownicy socjalni	3	0	0	0	0	0
Specjaliści zgodnie z art.110 ust.3 ustawy o pomocy społecznej	4	0	0	0	0	0

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (zadania własne i zadania zlecone)

W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓLEM						
OGÓLEM (działy)	1	14 140 159	17 074 749	17 104 381	17 077 211	17 146 211

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	5 275 699	5 627 690	4 606 221	4 642 356	4 642 356
851 - OCHRONA ZDROWIA						
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	14 000	15 000	15 000	15 000	15 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	70 000	760 000	799 168	800 000	820 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA						
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	7	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0	0	0
85202 - Domy pomocy społecznej	9	458 000	478 000	475 354	548 356	548 356
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	458 000	478 000	475 354	548 356	548 356
85203 - Ośrodki Wsparcia	11	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	0	0	0	0	0
85204 - Rodziny zastępcze	13	80 000	229 000	413 122	350 000	350 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	0	0	0	0	0
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	15	14 699	12 656	13 460	15 000	15 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	14 699	12 656	13 460	15 000	15 000
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	17	0	14 668	32 230	35 285	35 285
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	0	14 668	32 230	35 285	35 285
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	19	8 310 460	8 422 200	8 341 474	8 427 000	8 430 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	0	0	0	0	0
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	21	70 000	52 491	90 906	90 906	90 906
w tym: w budżecie OPS / PCPR	22	70 000	52 491	90 906	90 906	90 906
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	23	2 232 000	2 440 869	987 627	967 627	967 627
w tym: w budżecie OPS / PCPR	24	2 232 000	2 440 869	987 627	967 627	967 627
85215 - Dodatki mieszkaniowe	25	0	1 615 033	1 446 966	1 456 000	1 500 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	27	827 000	943 999	1 044 221	1 000 000	1 000 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	827 000	943 999	1 044 221	1 000 000	1 000 000
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	29	X	X	X	X	X
w tym: w budżecie OPS/PCPR	30	X	X	X	X	X
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	31	1 452 000	1 446 000	1 711 256	1 713 588	1 713 588
w tym: w budżecie OPS/PCPR	32	1 452 000	1 448 000	1 711 256	1 713 588	1 713 588

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2013	Rok 2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	33	73 000	71 000	69 973	70 400	70 400
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	73 000	71 000	69 973	70 400	70 400
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	35	149 000	168 007	201 194	201 194	201 194
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	149 000	168 007	201 194	201 194	201 194
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	37	0	400	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0	0	0
W tym (z wiersza 37): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	39	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	0	0	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	41	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	43	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	44	0	0	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	45	390 000	337 000	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0	0	0
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ						
85305 - Żłobki	47	0	0	1 404 664	1 344 089	1 344 089
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	0	0	0	0
85306 - Kluby dziecięce	49	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0	0	0
85307 - Dzienni opiekunowie	51	0	68 426	77 766	42 766	44 766
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	53	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	55	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	56	0	0	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	57	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	0	0	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	59	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0	0	0
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza						
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	61	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

**AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ
(w całym okresie sprawozdawczym)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2013	Rok 2014		
PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE z EFS				
Liczba projektów	1	1	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	2	61	0	0
Łączna kwota środków EFS	3	218 009	0	0
W tym:				
UDZIAŁ W KONKURSACH OGŁASZANYCH PRZEZ MPIPS				
Liczba konkursów	4	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	5	0	0	0
W tym				
UDZIAŁ W PROGRAMACH OSŁONOWYCH (nie wymienionych wyżej)				
Liczba programów	6	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	7	0	0	0
W tym:				

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

**WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA
(w całym okresie sprawozdawczym)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2013	Rok 2014		
Liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracuje OPS/PCPR	1	0	0	0
ZLECENIA W TRYBIE DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	2	0	0	0
Liczba zleceń / umów	3	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	4	0	0	0
ZLECENIA W TRYBIE ZAMÓWIEN PUBLICZNYCH				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	5	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	6	0	0	0
WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ				
Usługi opiekuńcze				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	7	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	8	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	9	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2013	Rok 2014		
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	10	0	0	0	0
Prowadzenie placówki pomocy społecznej					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	11	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	12	0	0	0	0

10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

10.1. KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby	2017 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	1	11	12	11	12	13	12	13
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	18	19	18	19	18	18	18
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	61	63	61	63	72	67	72
Dynamika (%)	4	X	103	97	103	114	93	107

Wskaźnik profesjonalizacji kadry - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby	2017 potrzeby
liczba osób pełniących funkcje kierownicze i pracowników socjalnych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej	1	3	3	3	3	3	3	3
liczba pozostałych osób zatrudnionych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej *	2	6	5	10	5	5	5	5
liczba wszystkich zatrudnionych osób	3	45	46	41	44	40	40	40
Wartość wskaźnika w1+w2 / w3 x 100% (%)	4	20	17	32	18	20	20	20
Dynamika (%)	5	X	65	188	56	111	100	100

* nie ujęci w wierszu 1

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych I - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby	2017 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	1	7	8	8	6	6	6	5
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	18	19	18	19	18	18	18
Wartość wskaźnika	3	39	42	44	42	33	33	28

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby	2017 potrzeby
w1 / w2 x 100% (%)								
Dynamika (%)	4	X	108	105	95	79	100	85

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych II - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby	2017 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. w zawodzie	1	0	0	0	0	0	2	2
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	18	19	18	19	18	18	18
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	11	11
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0	100

Wskaźnik wolontariatu - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby	2017 potrzeby
liczba wolontariuszy	1	0	2	2	0	2	2	2
liczba wszystkich pracowników	2	45	48	45	46	44	44	44
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	4	4	0	5	5	5
Dynamika (%)	4	X	0	100	0	0	100	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej I - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby / prognoza	2017 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	18	19	18	19	18	18	18
liczba mieszkańców	2	37 329	37 261	38 980	36 980	36 675	35 929	35 929
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 2000	3	0,96	1,02	0,97	1,03	0,98	1,00	1,00
Dynamika (%)	4	X	106	95	106	95	102	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej II - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby /prognoza	2017 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	18	19	18	19	18	18	18

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 potrzeby /prognoza	2017 potrzeby / prognoza
liczba rodzin (w tym osób samotnie gospodarujących) objętych pracą socjalną	2	806	888	841	742	596	596	596
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 50	3	1,12	1,06	1,07	1,28	1,51	1,51	1,51
Dynamika (%)	4	X	95	101	120	116	100	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej V

Warunki			2014	2015 (rok oceny)
1 na 2 tys.	min. 3	1 na 50 rodzin	Minimalna liczba pracowników socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku	Minimalna liczba pracowników socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku
			1	2
X	X		1	0
	X	X	2	0
Ogółem			3	0

10.2. KOSZTY

Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza	2017 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	0	0	1 997 980	2 003 713	2 290 950	2 762 344	2 362 344
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 7	2	14 312 700	0	5 275 699	5 627 690	4 606 221	4 642 356	4 642 356
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	36	36	50	60	51
Dynamika (%)	4	X	0	0	95	139	120	85

10.3. OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA

Wskaźnik deprivacji lokalnej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie	1	2 372	2 374	2 561	2 418	2 157	2 157
liczba mieszkańców	2	37 329	37 261	36 980	36 980	36 675	35 929
Wartość wskaźnika liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w1 / w2 x 1000	3	83,54	63,71	69,25	65,39	58,81	60,04
Dynamika (%)	4	X	100	109	94	90	102

Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń	1	698	698	822	852	887	887
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	1 479	1 472	1 646	1 658	1 583	1 583

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
Wartość wskaźnika procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w1 / w2 x 100%	3	47	47	50	51	56	56
Dynamika (%)	4	X	100	106	102	110	100

Wskaźnik pomocy pieniężnej - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	1	1 054	1 081	1 137	1 135	1 084	1 084
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓLEM	2	1 479	1 472	1 646	1 858	1 583	1 583
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	71	73	89	88	68	68
Dynamika (%)	4	X	103	95	99	100	100

Wskaźnik pomocy niepieniężnej - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne	1	674	850	802	810	887	887
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓLEM	2	1 479	1 472	1 646	1 858	1 583	1 583
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	46	44	49	49	56	56
Dynamika (%)	4	X	96	111	100	114	100

10.4. POWODY PRYZNANIA POMOCY

Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
Ubóstwo (%)	1	65	74	75	76	54	54
Bezrobocie (%)	2	66	69	88	69	43	43
Niepełnosprawność (%)	3	40	40	37	42	29	29
Długotrwała lub ciężka choroba (%)	4	54	55	52	59	43	43
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego (%)	5	29	38	38	48	35	35
Alkoholizm (%)	6	4	6	6	5	3	3

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
Narkomania (%)	7	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	8	4	5	6	9	5	5
Przemoc w rodzinie (%)	9	0	0	0	2	1	1

Wskaźnik pomocy z powodu bezdomności - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności	1	1	12	0	15	9	9
liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności	2	46	47	50	82	97	97
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	3	1 047	1 062	1 143	1 132	1 573	1 573
Wartość wskaźnika w2 / w3 x 100% (%)	4	4	4	4	7	6	6
Dynamika (%)	5	X	100	100	175	86	100

10.5. POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ

Wskaźnik zasiłku stałego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
średnia wysokość zasiłku stałego dla osób samotnie gospodarujących w zł	1	382	404	455	456	477	477
częstotliwość w miesiącach	2	9	10	10	11	10	10
średnia wysokość zasiłku stałego dla osoby w rodzinie w zł	3	233	259	281	270	313	313
częstotliwość w miesiącach	4	8	8	8	8	8	8

Wskaźnik zasiłku okresowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
średnia wysokość zasiłku okresowego w zł	1	279	292	347	335	331	331
częstotliwość w miesiącach	2	5	6	6	6	6	6
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w zł	3	276	294	354	347	344	344
częstotliwość w miesiącach	4	6	6	6	8	9	9
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu długotrwałej choroby w zł	5	201	225	254	224	249	249

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
częstotliwość w miesiącach	6	3	3	2	3	3	3
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności w zł	7	196	301	257	175	241	241
częstotliwość w miesiącach	8	3	3	3	3	3	3
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego w zł	9	0	0	0	0	0	0
częstotliwość w miesiącach	10	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik zasiłku celowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w roku w zł	1	858	991	681	743	952	952

10.6. POMOC W FORMIE USŁUG

Wskaźnik korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku poprodukcyjnym*	1	10	9	9	9	27	30
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym*	2	4 243	4 100	4 100	7 683	7 903	8 172
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

* wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Wskaźnik kontraktu socjalnego - gmina

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób objętych kontraktem socjalnym	1	3	32	35	29	31	31
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	1 479	1 472	1 646	1 658	1 583	1 583
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	2	2	2	2	2
Dynamika (%)	4	X	0	100	100	100	100

Wskaźnik reintegracji społeczno-zawodowej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego i osób z kontraktem socjalnym w KIS	1	0	0	0	0	0	0
liczba osób długotrwale bezrobotnych	2	3 084	3 083	3 616	2 948	2 114	2 114
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

10.7. POMOC INSTYTUCJONALNA

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w domach pomocy społecznej - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej	1	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w środowiskowych domach samopomocy - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób umieszczonych w środowiskowych domach samopomocy	1	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w środowiskowym domu samopomocy o zasięgu lokalnym	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba osób umieszczonych w mieszkaniu chronionym	1	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

10.8. ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)

Wskaźnik odmów - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba decyzji odmownych	1	36	23	11	49	50	50
liczba decyzji przyznających zasiłek / usługę	2	8 319	10 413	10 413	8 253	8 830	8 830
Wartość wskaźnika w1/(w1+w2) x 100% (%)	3	0	0	0	1	1	1
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	100	100

Wskaźnik odmów z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego	1	15	2	1	1	15	15
liczba decyzji odmownych	2	36	23	11	49	50	50
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	42	9	9	2	30	30
Dynamika (%)	4	X	21	100	22	1 500	100

Wskaźnik odmów z powodu braku środków - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2011	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu braku środków	1	1	0	0	0	1	0
liczba decyzji odmownych	2	36	23	11	49	50	50
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	3	0	0	0	2	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

10.9. BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - gmina

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014		2015		2016 Potrzeby		2017 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	14 312 700	100	14 920 533	100	14 140 159	100	17 074 749	100	17 104 381	100	17 077 211	100	17 148 211	100
851 - OCHRONA ZDROWIA	45 700	0	73 000	0	84 000	1	775 000	5	814 168	5	815 000	5	835 000	5
852 - POMOC SPOŁECZNA	14 267 000	100	14 847 533	100	14 058 159	99	16 231 323	95	14 807 783	87	14 875 358	87	14 922 358	87
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	0	0	0	0	0	0	68 426	0	1 482 430	9	1 388 855	8	1 388 855	8
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (rozdział) - gmina

Wyszczególnienie		2011		2012		2013		2014		2015		2016 Potrzeby		2017 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	14 312 700	100,00	14 920 533	100,00	14 140 159	100,00	17 074 749	100,00	17 104 381	100,00	17 077 211	100,00	17 146 211	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	6 700	0,05	9 000	0,06	14 000	0,10	15 000	0,09	15 000	0,09	15 000	0,09	15 000	0,09
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	39 000	0,27	64 000	0,43	70 000	0,50	760 000	4,45	799 166	4,67	800 000	4,68	820 000	4,78
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85202 - Domy pomocy społecznej	5	706 000	4,93	485 000	3,25	458 000	3,24	478 000	2,80	475 354	2,78	548 356	3,21	548 356	3,20
85203 - Ośrodki Wsparcia	6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85204 - Rodziny zastępcze	7	0	0,00	9 000	0,06	80 000	0,57	229 000	1,34	413 122	2,42	350 000	2,05	350 000	2,04
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8	9 000	0,06	14 000	0,09	14 699	0,10	12 656	0,07	13 460	0,08	15 000	0,09	15 000	0,09
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	9	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14 668	0,09	32 230	0,19	35 285	0,21	35 285	0,21
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10	7 802 000	54,51	8 014 562	53,71	8 310 460	58,77	8 422 200	49,33	8 341 474	48,77	8 427 000	49,35	8 430 000	49,17
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11	46 000	0,32	55 000	0,37	70 000	0,50	52 481	0,31	90 906	0,53	90 906	0,53	90 906	0,53
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	1 606 000	11,22	1 815 000	12,16	2 232 000	15,78	2 440 869	14,30	967 627	5,66	967 627	5,67	967 627	5,64
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13	1 472 000	10,28	1 658 971	11,12	0	0,00	1 615 033	9,46	1 446 966	8,46	1 456 000	8,53	1 500 000	8,75
85216 - Zasiłki stałe	14	543 000	3,79	643 000	4,31	827 000	5,85	943 999	5,53	1 044 221	6,10	1 000 000	5,86	1 000 000	5,83
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	15	1 426 000	9,96	1 459 000	9,78	1 452 000	10,27	1 446 000	8,47	1 711 256	10,00	1 713 586	10,03	1 713 586	9,99
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	16	64 000	0,45	75 000	0,50	73 000	0,52	71 000	0,42	69 973	0,41	70 400	0,41	70 400	0,41
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	184 000	1,29	133 000	0,89	149 000	1,05	168 007	0,98	201 194	1,18	201 194	1,18	201 194	1,17
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	18	0	0,00	0	0,00	0	0,00	400	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	19	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	20	4 000	0,03	46 000	0,31	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	21	405 000	2,83	440 000	2,95	390 000	2,76	337 000	1,97	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85305 - Żłobki	22	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1 404 664	8,21	1 344 089	7,87	1 344 089	7,84

Wyszczególnienie		2011		2012		2013		2014		2016		2016 Potrzeby		2017 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85308 - Kluby dziecięce	23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85307 - Dzienni opiekunowie	24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	68 426	0,40	77 766	0,45	42 766	0,25	44 768	0,26
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	26	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	29	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - w budżecie OPS/PCPR - gmina

Wyszczególnienie		2011		2012		2013		2014		2015		2016 Potrzeby		2017 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki		0	100	0	100	5 275 699	100	5 627 690	100	4 606 221	100	4 642 356	100	4 642 356	100
851 - OCHRONA ZDROWIA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA		0	0	0	0	5 275 699	100	5 627 690	100	4 606 221	100	4 642 356	100	4 642 356	100
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej - w budżecie OPS/PCPR (rozdziały) - gmina

Wyszczególnienie		2011		2012		2013		2014		2015		2016 Potrzeby		2017 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	0	0,00	0	0,00	5 275 699	100,00	5 627 690	100,00	4 606 221	100,00	4 642 356	100,00	4 642 356	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85202 - Domy pomocy społecznej	5	0	0,00	0	0,00	458 000	8,88	478 000	8,49	475 354	10,32	548 356	11,81	548 356	11,81
85203 - Ośrodki Wsparcia	6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85204 - Rodziny zastępcze	7	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8	0	0,00	0	0,00	14 699	0,28	12 656	0,22	13 460	0,29	15 000	0,32	15 000	0,32
85206 - Wspieranie rodziny	9	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14 668	0,26	32 230	0,70	35 285	0,76	35 285	0,76

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014		2015		2016 Potrzeby		2017 Potrzeby		
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	
(m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)															
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11	0	0,00	0	0,00	70 000	1,33	52 491	0,93	90 906	1,97	90 906	1,96	90 906	1,96
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	0	0,00	0	0,00	2 232 000	42,31	2 440 869	43,37	967 627	21,01	967 627	20,84	967 627	20,84
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85216 - Zasiłki stałe	14	0	0,00	0	0,00	827 000	15,68	943 999	18,77	1 044 221	22,67	1 000 000	21,54	1 000 000	21,54
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	15	0	0,00	0	0,00	1 452 000	27,52	1 446 000	25,89	1 711 256	37,15	1 713 588	36,91	1 713 588	36,91
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	16	0	0,00	0	0,00	73 000	1,38	71 000	1,26	69 973	1,52	70 400	1,52	70 400	1,52
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	0	0,00	0	0,00	149 000	2,82	166 007	2,99	201 194	4,37	201 194	4,33	201 194	4,33
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	18	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	19	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	21	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85305 - Żłobki	22	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85306 - Kluby dziecięce	23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85307 - Dzienni opiekunowie	24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	26	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	29	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

* procentowy udział w wydatkach ogółem

11. Wnioski końcowe

STRUKTURA RODZIN OBJĘTYCH POMOCA

Analizując liczbę środowisk klientów systemu pomocy społecznej uzyskujących wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej w latach, obserwujemy, że występuje duże zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Znaczna część mieszkańców miasta, w szczególności z powodu bezrobocia, ubóstwa, nie radzi sobie z zaspokojeniem podstawowych potrzeb wsparcia.

Niezmiernie, każdego roku, dominującym powodem korzystania ze środków pomocy społecznej w Brzegu jest **ubóstwo**. Wsparcie z tego tytułu uzyskało w 2015 roku 845 rodzin. Ubóstwo jest bardzo groźnym zjawiskiem, gdyż pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk. Jest źródłem przestępczości, a także wielu zachowań, które nie są społecznie akceptowane. Obecnie ubóstwo traktowane jest jako jeden z podstawowych czynników należących do strukturalnych wad określonych społeczności

Głównym powodem ubóstwa jest zjawisko **bezrobocia**. To kolejna najczęściej występująca w 2015r. dysfunkcja z powodu której była udzielana pomoc finansowa w Brzegu.

Osoby bezrobotne korzystające z pomocy Ośrodka w znacznej części to osoby bez kwalifikacji (bez zawodu) lub posiadające je na poziomie średnim lub zasadniczym. Ponadto dużo osób bezrobotnych posiada zdezaktualizowane kwalifikacje, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Niepokojące jest zjawisko określane mianem pozornego bezrobocia, odnoszące się głównie do podopiecznych Ośrodka. Pozornych bezrobotnych można podzielić na tych, którzy nie są zainteresowani pracą (nie szukają jej i/lub nie są gotowi jej podjąć) oraz pracujących na czarno lub w inny sposób osiągających dochód.

ANALIZA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ ROKU 2015

Najniższy poziom dochodów, posiadanych przez rodzinę, określa grupę beneficjentów pomocy społecznej. Grupa ta pomimo wsparcia funkcji ekonomicznej rodziny poprzez fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe, świadczenia rodzinne w dalszym ciągu wykazuje cechy niedostatku i ubóstwa, które rodzą realne zagrożenie wystąpienia zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego.

W roku 2015 z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych skorzystało **1 084 rodziny (2 037 osób w rodzinach)**, natomiast z formy świadczeń niepieniężnych skorzystało **887 rodziny (1 334 osób w rodzinach)** z terenu Brzegu. Duża liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej wymaga nie tylko profesjonalizmu i dużego zaangażowania ze strony pracowników Ośrodka, ale także znacznych nakładów finansowych na realizację przewidzianych ustawą świadczeń.

Zasiłek okresowy

O skalę występującego ubóstwa w naszym mieście świadczy ilość przyznawanych i wypłacanych przez nasz ośrodek zasiłków okresowych.

W 2015r. przyznano ww. świadczenia dla **636 rodzin** na łączną kwotę **1 342 930 zł**. Środki na realizację zadania w całości pochodziły z dotacji celowej.

Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy jest świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy – w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2015r. z tej formy pomocy skorzystało **1 016 rodzin** na co przeznaczono kwotę **987 627 zł**.

Sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich możliwości. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2015 roku koszty sprawienia pogrzebu dla **5 osób** wyniósł **12 355 zł**.

Zasiłek stały

Jest to świadczenie o charakterze obligatoryjnym przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku osoby samotnie gospodarującej ustalona została również maksymalna wysokość świadczenia w kwocie 604 zł.

Wypłata zasiłków stałych należy również do katalogu obowiązkowych zadań własnych gminy. Na realizację zadania przekazywana jest dotacja celowa z budżetu państwa w 100%.

W 2015r. zasiłki stałe wypłacono w łącznej kwocie **1 044 221 zł** dla **252 osób**. Środki wydatkowane na ten cel były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 100 222 zł. Wypłacono **2 342 świadczenia**, tj. o **59 więcej** niż w roku ubiegłym.

Zapewnić wyżywienia w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W 2015 roku MOPS nadal realizował program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, który pozwolił na ograniczenie zjawiska głodu i niedożywiania w szczególności wśród: dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, niepełnosprawnych. Celem programu było także zapewnienie tym osobom (zwłaszcza, jeśli są samotne) możliwości dowozu jednego gorącego posiłku dziennie.

Pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego przyznana była bezpłatnie osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej zweryfikowanego Rozporządzeniem Rady Ministrów.

Pomocą w zakresie dożywiania objęte były dzieci i młodzież realizujące obowiązek szkolny oraz osoby dorosłe, w szczególności chore, samotne, niepełnosprawne, w podeszłym wieku, bezdomne. W ramach programu dożywiane były również dzieci w przedszkolach. Dzieci i młodzież ucząca się spożywały posiłek w szkołach.

W 2015 roku w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pomocą w formie zapewnienia posiłków objęto **762 osoby**, które otrzymały pomoc o łącznej kwocie **506 568zł**.

W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku było nieuzasadnione ze względu na sytuację osobistą lub rodzinną Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznawał finansową pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności. Pomoc w tej formie otrzymało **363 osoby**, wypłacono **549 świadczeń**.

Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzegu jest utrzymanie osób starszych, niepełnosprawnych i osób chorych, jak najdłużej w środowisku zamieszkania i zapewnienia im opieki poprzez m. in. :

- zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy,
- aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym,
- usprawnianie osób starszych, niepełnosprawnych,
- aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, wymagającym takiej pomocy,
- promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
- budowanie lokalnych sieci wsparcia.

Usługi Opiekuńcze

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej organizował i zabezpieczał zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych dla mieszkańców miasta Brzegu. Pomoc ta przysługiwała osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagały pomocy osób innych, a były jej pozbawione. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługiwała również osobom samotnie gospodarującym a posiadającym rodzinę oraz zamieszkującym i gospodarującym wspólnie z rodziną, a rodzina i wspólnie zamieszkali nie mogą zapewnić pomocy i opieki z uwagi na zły stan zdrowia, patologię, pracę zawodową, naukę, brak odpowiedniego przygotowania lub z innych uzasadnionych powodów.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej należało organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone przez pielęgniarki oraz terapeutów prowadzących indywidualne zajęcia z dziećmi z autyzmem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do wykonywania zawodu.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność i poczucie nieprzydatności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Prześlaniem niesionej przez ośrodek pomocy było zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku domowym to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia sчыtku swojego życia w obcym miejscu.

Ośrodek ściśle współpracował z rodzinami, dążąc do maksymalnego ich zaangażowania w organizację opieki dla niepełnosprawnych beneficjentów. Współpraca miała zapewnić maksymalną kompensację malejącej wraz z wiekiem samodzielności zaspokajania potrzeb oraz ograniczanie barier społecznych. Katalog wykonywanych usług dostosowany był do indywidualnych potrzeb każdego podopiecznego, by realizacja usług była zgodna z faktycznymi potrzebami w środowisku chorego oraz z możliwościami ośrodka.

W 2015r. postaci usług opiekuńczych, skorzystało w Brzegu 88 osób- koszt usług 201 194 zł., natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzystało w Brzegu 13 osób- koszt usług 43 800 zł.

Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest ostatecznością, po wyczerpaniu wszystkich form pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Osoby kierowane są do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliższe miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W związku z tym to na gminie leży odpowiedzialność w partycypowaniu w opłatach za pobyt osób w domach pomocy społecznej. Z roku na rok budżet środków finansowych Ośrodka na ten cel wzrasta.

Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania oraz nieposiadania dostatecznych dochodów przez osoby kierowane do nich, z których ponosząby pełną odpłatność. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2015 roku kształtował się na poziomie 2. 846 zł. Jako gmina nie mamy wpływu na koszt utrzymania w dps, ponieważ za starosta danego powiatu co roku ustala miesięczny koszt pobytu, a mina musi zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ponieść odpłatność.

Należy zaznaczyć, że Ośrodek stara się zapewnić opiekę osobom starszym, schorowanym, niepełnosprawnym w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Jednakże pomoc ta często jest niewystarczająca i wówczas gmina jest zobowiązana skierować osobę do domu pomocy społecznej zapewniającego całodobową opiekę. Ponadto Ośrodek realizuje postanowienia Sądu nakazujące umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej.

W 2015 roku w domach pomocy społecznej przebywało 104 mieszkańców Brzegu. Łączny koszt poniesiony przez Gminę Brzeg wynosił 1 946 070 zł, tj. o 287 059 zł więcej niż w roku 2014. Był to kolejny rok, w którym odnotowuje się wzrost wydatków na realizację zadania. W roku 2015 w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła również o 3 liczba osób objętych tą formą wsparcia.

Liczba pensjonariuszy, za których Gmina wniosła opłatę za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2012-2015.

2012 rok	2013rok	2014 rok	2015 rok
66	73	101	104

Odpłatność Gminy za pobyt osób w domach pomocy społecznej w latach 2012-2015.

2012 rok	2013 rok	2014 rok	2015 rok
905 337zł.	1 126 707zł.	1 659 011zł.	1 946 070zł.

Rodziny zastępcze

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Nowy system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc dotyczyć ma również rodzin, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej. W ramach tego zadania własnego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał wydatki związane z umieszczeniem dzieci w rodzinach zastępczych z terenu powiatu brzeskiego, w tym :

- Dom Dziecka w Skorogoszczu
- Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Szansa” w Brzegu
- Dom Dziecka w Strzegowie
- zawodowe rodziny zastępcze
- spokrewnione , niezawodowe rodziny zastępcze

Koszt realizacji zadań związanych z ustawą w 2015 roku wyniósł 413 122 zł.

DZIENNY DOM POMOCY

W Brzegu przy ul. Piastowskiej 29 w dniu 07.04.1984 r. został otwarty Dzienny Dom Pomocy. Była to jedyna taka placówka na terenie naszego miasta świadcząca usługi dla emerytów, rencistów i osób samotnych często znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, a niejednokrotnie materialnej. Placówka na przestrzeni lat przechodziła różne zmiany skierowane na służeńiu ludziom w jak najszerzym zakresie, cały czas się rozwijając i tak jest do dziś. Od 2011 roku Dzienny Dom Pomocy włączony jest w strukturę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej co znacznie usprawniło działanie placówki.

Do Dziennego Domu Pomocy przyjmowane są tylko osoby posiadające skierowanie na pobyt w naszej placówce, wydane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzegu. Osoby przebywające w naszej placówce korzystają z obiadów dwudaniowych, które zapewnia im firma cateringowa. Natomiast osobom chorym, mającym problemy z poruszaniem się, nie wychodzącym z domu, obiady dostarczane są bezpośrednio przez opiekunki świadczące usługi opiekuńcze.

Pensjonariusze przebywający w placówce korzystają z telewizji, radia, biblioteki, gier stołowych, spotkań integracyjnych organizowanych przez grupę terapeutyczną. Prowadzone są również zajęcia terapeutyczne w których uczestniczyło od 25-ciu do 30-osób. Uczestnictwo w zajęciach jest dobrowolne. Dzięki cały czas rozwijającej się terapii, ludzie starsi i samotni mogą realizować swoje zainteresowania: w zakresie wykonywania prac manualnych, realizowania zajęć z terapii zajęciowej, spędzania wolnego czasu w grupie, korzystania z porad specjalistycznych, uczestnictwa w różnorodnych grach stołowych oraz warsztatów tematycznych i imprez okolicznościowych. Jednym z celów placówki jest umożliwianie pensjonariuszom wyrażania ich przeżyć, które są trudne do przekazania w słowach, niejednokrotnie tłumione przez dłuższy czas, oraz pomoc w odreagowaniu tych emocji i napięć.

Prowadzona jest również biblioterapia i muzykoterapia dla osób, które w niewielkim stopniu angażują się w zajęcia terapii zajęciowej, co związane jest czasem z różnymi ograniczeniami. Rozwijana jest również aktywność ruchowa poprzez wprowadzenie w zajęcia codziennych kinezyterapii w formie gimnastyki zbiorowej lub indywidualnej pod okiem zespołu terapeutycznego oraz wykwalifikowanej pielęgniarki, która obejmuje pensjonariuszy codzienną opieką medyczną. Kontroluje w miarę potrzeb pensjonariuszy podstawowe parametry takie jak: wysokość ciśnienia i poziom cukru. Świadczy także porady z zakresu ogólnomedycznego, między innymi: rejestruje i kontroluje wizyty lekarskie podopiecznych w zależności od potrzeb oraz podaje leki, w odpowiednich porach przepisane przez lekarza. Prowadzone jest także przez terapeutę poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne i z zakresu gerontologii. Niektórzy uczestnicy korzystają z porad i terapii systematycznie, dla innych ma ona charakter interwencyjny oraz pomocowy mający na celu ich bieżące wsparcie i rozwiązywanie zaistniałych problemów. Wychodząc z założenia, że sztuka wzbogaca przeżycia odbiorcy, pracownicy organizują dla pensjonariuszy różne imprezy kulturalne i integracyjne na terenie i poza placówką. W celu uatrakcyjnienia pobytu w Dziennym Domu Pomocy i zachęcenia do udziału w zajęciach terapeutycznych cały czas dokonuje się szeregu zmian na miarę możliwości finansowych.

Utworzono salę biblioteczną wraz z miejscem do czytania książek, która cały czas jest udoskonalana, wykorzystywana jest także do prowadzenia rozmów terapeutycznych, gdyż usytuowana jest w miejscu zapewniającym dyskrecję. Sale do zajęć terapii zajęciowej ustawicznie dostosowuje się do potrzeb pensjonariuszy, których liczba wciąż wzrasta. Podopieczni korzystają także z sali wypoczynkowej oraz gimnastycznej, która jest wyposażona w sprzęt pozyskiwany od darczyńców, a także za pomocą organizacji pozarządowych.

Aktualnie sala do ćwiczeń jest odnowiona oraz wyposażona w dobrej jakości sprzęt. W sali telewizyjnej wyświetlane są filmy o różnej tematyce. Podopieczni chętnie uczestniczą w tych projekcjach. Organizowane są także zabawy, np. karnawałowa, na której nasi pensjonariusze mają możliwość spotkania się przy orkiestrze i poczęstunku z seniorami należącymi do Związku Emerytów i Rencistów, Uniwersytetu III wieku oraz osób niezarzeszonych. W okresie letnim, organizowane są gnie na świeżym powietrzu połączone ze wspólnymi śpiewami i zabawami tanecznymi oraz różnymi konkursami. Pensjonariusze korzystają z kijków do nordic walking. Prowadzone są, także zajęcia i zabawy ruchowe w placówce.

Osoby uczęszczające na terapię korzystają również z tarasu placówki, przeważnie w dni upalne, gdzie mogą odpocząć w cieniu budynku. Gdy pogoda umożliwi wyjście na ogród, zajęcia odbywają się na świeżym powietrzu. Często gościmy także dzieci z okolicznych szkół i przedszkoli, które przygotowują różnego rodzaju przedstawienia i występy. Do dyspozycji pensjonariuszy jest również sala komputerowa, składająca się z dwóch stanowisk komputerowych, z których korzystają podopieczni. Część z nich korzysta ze sprzętu w celu ogólnego rozwoju i nauki obsługi. Niektóre osoby korzystają również z organizowanych zajęć w Pracowni Orange.

W miesiącu październiku odbył się coroczny „Bal Seniora”, przy akompaniowaniu orkiestry bawiącej się z nami od lat, który umożliwił naszym pensjonariuszom oraz osobom zaproszonym, na spędzenie swojego wolnego czasu w bezpiecznej przyjaznej atmosferze, przystrojonych i bogato nakrytych stołach oraz sali dającej możliwość do swobodnego tańca.

W roku 2016 planuje się podjęcie działań, służących utrzymaniu liczebności pensjonariuszy w naszej placówce, oraz pozyskiwanie osób starszych, potrzebujących, zainteresowanych spędzaniem wolnego czasu w naszej placówce poprzez kampanię reklamującą nasz Dzienny Dom Pomocy. Planuje się również dalszy rozwój placówki poprzez dostosowywanie kolejnych pomieszczeń do liczebności pensjonariuszy. Wiąże się to z funduszami, jakimi będzie dysponować placówka. Zespół terapeutyczny będzie kontynuował współpracę z organizacjami pozarządowymi w celu pozyskania wsparcia w formie wyposażenia służącego prowadzeniu działań terapeutycznych i wzbogacającego wnętrze placówki.

PUNKT POMOCY KRYZYSOWEJ

Punkt Pomocy Kryzysowej będący w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej to miejsce w którym mieszkańcy miasta Brzeg oraz Gminy Olszanka mogli skorzystać z różnych form wsparcia kryzysowego. W roku 2015 kadram tworzyli specjaliści, pracujący w różnych dziedzinach kanonu pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Ponadto placówka dysponowała specjalistyczną pomocą prawną udzielaną osobom potrzebującym, grupą wsparcia dla osób współzależnych i dotkniętych zjawiskiem przemocy. W omawianym okresie zatrudnionych było trzech psychologów, trzech pedagogów, prawnik oraz sześciu terapeutów świadczących szeroki zakres usług pomocowych tj. świadczone pomoc w zakresie terapii uzależnień i prowadzone były grupy wsparcia zajmujące się szeroko rozumianą się problematyką uzależnień i pomocą psychologiczną.

Realizowane działania w Punkcie Pomocy Kryzysowej:

Grupa wsparcia dla osób współzależnych, dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym i narkomanii utworzona była przez dwóch terapeutów. Spotkania miały charakter grupowy i polegały na wspólnych rozmowach i udzielaniu wsparcia. W związku z powyższym osoby uczestniczące w terapii otrzymywały niezbędną pomoc terapeutyczną. W 2015 roku ilość przyjęć pracowników zatrudnionych w Punkcie Pomocy Kryzysowej na grupie dla osób współzależnych wynosiła 232.

Dodatkowo jeden z zatrudnionych terapeutów zajmował się młodzieżą, sprawiającą problemy opiekuńczo - wychowawcze, mającą problemy z nauką, nie realizującą obowiązku szkolnego, mającą nadzór kuratora, skonfliktowaną z prawem, często sięgającą po używki typu: narkotyki, alkohol, tytoń, dopalacze, leki. W 2015 roku w/w odnotował 291 liczbę przyjęć w Punkcie Pomocy Kryzysowej.

Trzech zatrudnionych psychologów zajmowało się świadczeniem kompleksowej pomocy osobom, dzieciom, rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji kryzysowej w wyniku zdarzenia losowego, sytuacji rodzinnej, trudnych przeżyć osobistych. Specjaliści prowadzili interdyscyplinarne działania w zakresie interwencji kryzysowej, której celem było przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Psychologowie współpracowali, również z Sądem Rejonowym w Brzegu na mocy wydawanych postanowień min. do odbycia terapii małżeńskich oraz konsultacji celem rozwiązania konfliktów rodzinnych. W 2015 roku łączna ilość przyjęć psychologów zatrudnionych w Punkcie Pomocy Kryzysowej wynosiła: 647

Instruktor terapii uzależnień wraz z terapeutą ds. uzależnień zajmowali się pracą z osobami, które borykały się z problemem szeroko rozumianych nałogów. Klientami w/w była młodzież gimnazjalna i ponad gimnazjalna ale również osoby dorosłe. W swojej pracy wykorzystywano również testy narkotykowe. W 2015 roku ilość odbytych spotkań przez terapeutów wynosiła 421.

Specjalistycznym poradnictwem pedagogicznym zajmowało troje pedagogów. Prowadzono spotkania w toku których zajmowano się konfliktami rodzinnymi, przemocą, kryzysem rodzinnym, problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Udzielano wsparcia dzieciom, młodzieży, osobom starszym, samotnym i bezrobotnym. W 2015 roku ilość odnotowanych przyjęć w Punkcie Pomocy Kryzysowej wynosiła: 294

Punkt Pomocy Kryzysowej w Brzegu zapewniał również swoim klientom możliwość skorzystania ze specjalistycznej pomocy prawnej. Świadczone poradnictwo prawne w zakresie prawa karnego, cywilnego, rodzinnego jak i dla osób doświadczających przemocy. Pomagano w opracowywaniu pism urzędowych, pozwów, zażaleń, skarg do różnych instytucji. W 2015 roku ilość odnotowanych przyjęć w Punkcie Pomocy Kryzysowej przez prawnika wynosiła 342. Dodatkowo zrealizowano 262 porad socjalno- prawnych udzielonych przez jednego z zatrudnionych specjalistów, który wykorzystując własne doświadczenie zawodowe z racji wieloletniej pracy w sądzie oraz znajomości problemu wspomagał klientów informując min. na temat aktualnie obowiązujących druków, opłat, zaświadczeń.

Do Punktu Pomocy Kryzysowej zgłaszały się również osoby z sąsiednich miejscowości z uwagi na zawarte porozumienie międzygminne, pomiędzy Gminą Miasta Brzeg a Gminą Olszanka. W 2015 r. w Punkcie Pomocy Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu odnotowano łącznie 2.489 w tym z Gminy Olszanka odnotowano przyjęć 253.

W ramach otrzymanej dotacji finansowanej ze środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracownicy zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzegu mieli możliwość wzięcia udziału w Supervizji prowadzonej przez Księdza Marcina Marsolka. Odbyło się 15 spotkań indywidualnych oraz 2 spotkania grupowe.

Punkt Pomocy Kryzysowej współpracuje z szeregiem instytucji w celu kompleksowego i szybszego rozwiązania trudnej sytuacji kryzysowej klientów Punktu m.in.:

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policją – głównie Rewirem Dzielnicowych zajmującym się działaniami prewencyjnymi,
- Szkołami: podstawowymi, gimnazjalnymi i ponadgimnazjalnymi,
- Sądem Rejonowym, w szczególności współpraca z Kuratorską Służbą Sądowniczą wykonującą orzeczenia w prawach karnych oraz w sprawach rodzinnych i nieletnich.

Przy PPK w Brzegu w okresie od 18.02.2015 do 11.12.2015 roku działała także Świetlica Opiekunco – Wychowawcza z Elementami Socjoterapii. Zajęcia odbywały się w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach 15:30-17:30.

Uczestnikami świetlicy było 15 dzieci w wieku 7-13 lat, którzy byli uczniami szkół podstawowych. W/w dzieci pochodziły min. z rodzin dysfunkcyjnych, niepełnych, gdzie nie rzadko występował problem alkoholowy i narkomanii. Placówka była też miejscem integracji pomiędzy społecznością polską i romską. Z uwagi na dominujące problemy tj. trudności w nauce, zaburzenia zachowania, brak pozytywnych wzorców w domu rodzinnym wskazane było objęcie pomocą w formie zajęć opiekunco wychowawczych w/w. Dzieci do świetlicy, przyjmowane były na podstawie skierowania za wcześniejszą zgodą rodzica lub opiekuna prawnego przez min. pedagoga szkolnego, wychowawcę klasy, pracowników socjalnych, poradnię psychologiczno – pedagogiczną, kuratorów lub na prośbę samych rodziców.

Rodziny dzieci uczestniczących w zajęciach mieli także możliwość konsultacji specjalistycznych w Punkcie Pomocy Kryzysowej z psychologiem, terapeutą oraz innymi specjalistami zatrudnionymi w placówce. Działalność Placówki była także wspierana przez Wolontariuszy, którzy pomagali dzieciom w odrabianiu lekcji, a także uczestniczyli w grach i zabawach organizowanych na terenie świetlicy.

Dla młodzieży z terenu miasta Brzeg kierowana była oferta Klubu Młodzieżowego w którym zatrudnionych było dwóch wychowawców a zajęcia odbywały się we wtorki i w czwartki w godzinach 17:40 – 20:40. W trakcie zajęć terenowych, dopasowywano także dni do potrzeb uczestników i organizowanego przedsięwzięcia. Spotkania przebiegały w sposób zorganizowany z zachowaniem wszelkich środków bezpieczeństwa przy wykorzystaniu technik i metod optymalizujących zakres osiągniętych celów.

Do Klubu uczęszczała młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna. Średnio w spotkaniu uczestniczyło stałe grono 10 osób. Ogólna liczba uczestników wynosiła 24 osoby bowiem do Klubu przychodzili także inne osoby, które pojawiały się nieregularnie.

Większość uczestników to grono osób korzystających z oferty Klubu w latach poprzednich. Zadowolona młodzież biorąca udział w zajęciach niejednokrotnie przyprowadzała swoich kolegów, którzy byli zainteresowani udziałem w zajęciach. Informacja przekazywana była także do szkół, zamieszczana na stronie internetowej MOPS i reklamowana w postaci plakatów i ulotek.

Klub Młodzieżowy to miejsce gdzie dzięki przyjętej formule otwartej, młody człowiek nie odczuwał presji zapisu na zajęcia, bądź ustawicznego uczestniczenia w nich. Forma dobrowolności dawała poczucie wolności i decydowania o samym sobie. Niemniej jednak atrakcyjność oferty wymuszała zmianę dotychczasowych przyzwyczajeń i nagannych zachowań. Uczestnicy uczyli się przynależności do grup społecznych, dostosowywania się do obowiązujących w nich zasad i norm bez presji bowiem uczestnictwo było ich własną decyzją dejącą im wymiary korzyści.

Punkt Pomocy Kryzysowej w Brzegu zajmuje się obsługą Zespołu Interdyscyplinarnego w Brzegu. Kierownik w/w działu jest jednocześnie Przewodniczącym ZI. W roku 2015 Zespół Interdyscyplinarny składał się z 7 członków, którzy reprezentowali odmienne instytucje w celu zapewnienia skoordynowanego współdziałania. W skład Zespołu wchodził przedstawiciele;

- Pomocy Społecznej
- Ochrony Zdrowia
- Oświaty
- Kuratorskiej Służby Sądowej
- Komendy Powiatowej Policji
- Organizacji pozarządowej

Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów. W omawianym okresie członkowie ZI odbyli 6 spotkań. Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 90 wniosków Koordynatorów Grup Roboczych o zamknięcie procedury Niebieska Karta. Zespół Interdyscyplinarny podjął pozytywną decyzję w stosunku do 88 wniosków, natomiast 2 wnioski zostały rozpatrzone negatywnie ze względu na nie realizowanie planu pomocy rodzinie.

W 2015 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 87 nowych Niebieskich Kart. Procedury Niebieskich Kart zostały wszczęte przez następujące instytucje:

- Policję – 60,
- Pracowników MOPS – 10,
- Pedagogów Szkolnych – 4
- Punkt Pomocy Kryzysowej – 10
- Służbę Zdrowia – 1
- Niebieskie Karty przesłane z innych gmin – 2 (OPS, Policja)

W związku z powyższym 2015 roku zostało powołanych 268 Grup Roboczych, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2014. Osoby dotknięte problemem przemocy, zarówno dorośli jak i dzieci mieli możliwość skorzystania z pomocy Punktu Pomocy Kryzysowej. Każdorazowo w trakcie spotkania z osobami doświadczającymi przemocy osoba była powiadamiana o możliwości skorzystania z porad specjalistycznych bądź terapii.

Punkt Pomocy Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu dzięki programowi Ministerstwa Sprawiedliwości pomaga osobom pokrzywdzonym przestępstwem przeciwko życiu lub zdrowiu. Jeżeli osoby, które nie są w stanie same przebrnąć przez procedury sądowe lub potrzebują wsparcia psychologicznego, aby powrócić do pełni życia zawodowego, osobistego i społecznego- mogą otrzymać bezpłatną pomoc: prawną, psychologiczną. Z pomocy mogą skorzystać osoby pokrzywdzone przestępstwem (również członkowie ich rodzin) w wyniku uszkodzenia ciała, bójki lub pobicia, wypadku komunikacyjnego, gróźb karalnych, gwałtu / wykorzystania seksualnego, przemocy w rodzinie, niealimentacji, kradzieży, rozbój, oszustwa, uszkodzenia mienia itp.

ASYSTENT RODZINY

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy. Mówiąc o funkcji Asystenta Rodziny można wyodrębnić: funkcję wsparcia psychicznego - emocjonalnego, opiekunco, doradczą, diagnostyczno - monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywującą - aktywizującą oraz koordynację działań skierowanych na rodzinę. Zadania asystenta rodziny są realizowane na rzecz: rodzin, które wychowują małe dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekunco - wychowawczych wobec nich, rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których wychowują się dzieci lub których dzieci zostały okresowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, nie może jednak przekroczyć 15. Należy dodać, że do tej liczby nie są wliczane rodziny monitorowane.

W 2015 roku wsparciem ze strony Asystenta Rodziny objętych było łącznie:

23 rodziny

osób dorosłych - 28

dzieci – 86 (w tym czworo dzieci w pieczy zastępczej – współpraca

z koordynatorem pieczy zastępczej z PCPR)W toku pracy w 2015 roku w dwóch przypadkach nie udało się utrzymać spójności rodziny – dzieci zostały odebrane biologicznym rodzicom do pieczy zastępczej.

PROJEKT „PUDEŁKO ŻYCIA”

„Pudełko Życia” to projekt, który zapewnia osobom starszym, niepełnosprawnym oraz samotnym obok właściwej opieki- wsparcie w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju służby: medyczne, socjalne i inne.

Projekt zakłada umieszczenie wszystkich ważnych informacji o osobie w jednym miejscu- pojemniku, w którym znajduje się KARTA INFORMACYJNA wypełniona zgodnie z instrukcją o danych pacjenta-mieszkańca, a więc: najważniejsze numery telefonów najbliższych, członków rodziny, których pragniemy poinformować, numer kontaktowy do opiekuna oraz inne ważne informacje dla służb ratowniczych (na co dana osoba choruje, na jakie leki jest uczulona, jakie leki przyjmuje). Można również umieścić wszelkie wypisy ze szpitali czy zaświadczenia lekarskie informujące o obecnym stanie zdrowia.

„Pudełko życia” to opakowanie opatrzone specjalną naklejką, które powinno być ulokowane w łatwym do zlokalizowania miejscu, np. lodówce. Dlaczego lodówka – łatwość odnalezienia - znajduje się w prawie w każdym domu, prawie zawsze w kuchni lub w przyległym pomieszczeniu. To oczywiście może być inne miejsce: szafka nocna, kredens – to osoba decyduje gdzie umieścić swoje „pudełko”.

Informację o znajdującym się w mieszkaniu „Pudełku życia” służby niosące pomoc uzyskują już przy drzwiach wejściowych. Od ich wewnętrznej strony (od strony mieszkania) umieszcza się jedną z naklejek. Informacja „Pudełko życia znajduje się w lodówce”- jest sygnałem dla ratowników, że stan zdrowia osoby wymaga szczególnej pomocy, a szczegółowe informacje dostępne są w miejscu oznaczonym drugą naklejką. Druga naklejka to wskazanie dokładnej lokalizacji pojemnika z informacjami, umieszczonego w jednym z proponowanych wcześniej miejsc. Pudełko może uratować życie każdemu, kto w chwili przyjazdu karetki nie jest w stanie podać podstawowych informacji o swojej chorobie, uczuleniach czy zażywanych lekach.

Projekt „Pudełko życia” realizowany jest wraz z Zespołem Szkół Medycznych, ul. Ofiar Katyńskich 25 w Brzegu. Liczba wydanych „Pudełek życia” przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzegu w 2015 r., wniosła: 378 sztuk.

Podmiotami współpracującymi w rozpowszechnianiu „Pudełek życia” są:

- Polski Czerwony Krzyż w Brzegu;
- Związek Emerytów i Rencistów;
- Przychodnia, ul. Herberta;
- Apteka, ul. Długa;
- Apteka Na dobre i na złe, ul. Piastowska ;
- Apteka św. Andrzeja, ul. Piastowska;
- Apteka św. Andrzeja, ul. Robotnicza;
- Apteka, ul. Piłsudskiego.

PRACOWNIA ORANGE

Gmina Brzeg w 2015 r., zwyciężyła w internetowym plebiscycie Fundacji Orange i to właśnie w niej powstała multimedialna świetlica, podlegająca pod Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzegu. Świetlica wyposażona jest w 3 komputery z dostępem do internetu, telewizor LCD, playstation 3 z zestawem gier, oraz drukarkę. Pomieszczenie, usytuowane przy ul. Piastowskiej 29 służy do przeprowadzania warsztatów, szkoleń, zebrań, jako platforma wykorzystywana wg potrzeb, oraz na rzecz społeczności lokalnej. Wyrażając wolę skorzystania z oferty Pracowni- umożliwiany jest dostęp do sprzętu, który znajduje się w pomieszczeniu. Pracownia może być również wykorzystywana jako miejsce spotkań cyklicznych, po wcześniejszym ustaleniu szczegółów, oraz terminów.

W celach rozwoju Pracowni planuje się organizację inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności, poszerzenie oferty miejsca, oraz jej doposażenie w sprzęt multimedialny i miejsca do wypoczynku. W Pracowni odbywać się będą także zajęcia tematyczne z zakresu rozwoju osobistego, animacji społecznej takie jak:

1. Warsztaty edukacyjno-społeczne dla podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Są one pierwszym, twardym przedsięwzięciem zapobiegającym wykluczeniu i marginalizacji społecznej podopiecznych opuszczających Domy Dziecka. Indywidualne wsparcie, oraz warsztaty ułatwią młodym beneficjentom wchodzenie w dorosłość na starcie, czyli wtedy, kiedy najbardziej tego potrzebują. Warsztaty prowadzone będą przez różnych specjalistów. Przewiduje się udział do 4 grup beneficjentów po 6 osób. Prowadzone będą warsztaty dla każdej z grup obejmując taki zakres jak: zarządzanie czasem, pieniędzmi, poszerzanie świadomości posiadanych zasobów osobistych jak i materialnych, motywacja, poczucie własnej wartości, stres, samodzielność, wolność wyboru, znaczenie współpracy grupowej i jej wartość.

2. Wydanie bajek terapeutycznych: „Kot Mruk i Mrukowinka”
Planuje się wydanie bajek mających walor terapeutyczny, odpowiadających na pytania, problemy szczególnie dotyczące dzieci, takie jak: miłość, szacunek, śmierć, odmiennosc, uczucie, tęsknota. Zrealizowane zostaną ilustracje odpowiadające charakterowi bajek. Planuje się wydruk około 300 sztuk. Zostaną one wysłane do wszystkich Pracowni Orange w Polsce oraz placówek w mieście celem promocji i reklamy zarówno miasta, Pracowni oraz podmiotów zaangażowanych w funkcjonowanie miejsca.

3. Zajęcia społeczne z zakresu animacji, edukacji i kultury realizowane dla wszystkich chętnych podmiotów. Naszymi gośćmi dotychczas byli, podopieczni Mops, Domu Dziecka w Brzegu i Skorogoszczy, Seniorzy Dziennego Domu Pomocy, młodzież z klubu młodzieżowego, fundacji CAW itp. Dzięki takiej formie docieramy do wielu instytucji z którymi pragniemy nawiązać współpracę i zaoferować im ciekawe rozwijające przedsięwzięcia. Będziemy realizować min. warsztaty muzyczne, artystyczne, zabawy ruchowe, socjoterapeutyczne, animacyjne.

PODSUMOWANIE

Z różnych form wsparcia Ośrodka korzysta rocznie ponad tysiąc rodzin. W 2015 roku organizacja i funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzegu utrzymała się na wysokim i stabilnym poziomie. Kontynuowano i poszerzano współpracę z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki rozwiniętej pomocy usługowej i instytucjonalnej oraz wyłożonej pracy pracowników możliwe było objęcie wszechstronnym wsparciem wszystkie grupy wiekowe mieszkańców naszego miasta. Ponadto pracownicy angażują przed wydaniem decyzji administracyjnej środki finansowe w celu bieżącego monitorowania wykonania budżetu, sporządzają comiesięczne raporty z realizacji przyznanej pomocy oraz poniesionego wydatku, sporządzają miesięczne, kwartalne, półroczne i roczne sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia w Opolu, wykonują comiesięczne zapotrzebowania na środki finansowe. Praca Ośrodka związana z obsługą klienta nie kończy się na gromadzeniu dokumentów oraz wypłacaniu świadczeń finansowych. To również pomoc rzeczowa i usługowa, a także działania z zakresu pracy socjalnej i rozwijanie nowych form samopomocy. Należy przy tym nadmienić, że realizacja tych zadań jest niezwykle pracochłonna i czasochłonna ze względu na bardzo zbiurokratyzowany system przyznawania pomocy (obszerne druki, duża ilość dokumentów, stałe weryfikacje wywiadów, zmiany w przepisach prawnych). Duża liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej wymaga nie tylko profesjonalizmu i dużego zaangażowania ze strony pracowników Ośrodka, ale także znacznych nakładów finansowych na realizację przewidzianych ustawą świadczeń. Analiza wysokości przyznanych przez MDPS świadczeń pokazuje, że środki przeznaczone na pomoc społeczną nie są adekwatne do istniejących potrzeb.

W 2016 roku nadal priorytetowymi celami jednostki będzie wspomaganie osób i rodzin w celu przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, podejmowanie działań mających na celu wsparcie seniorów, udzielania wsparcia dzieciom, młodzieży i ich rodzinom. Zapewnienie odpowiednich warunków (organizacyjnych, prawnych, kadrowych i finansowych) do realizacji celów jednostki wykorzystując przy tym wszelkie dostępne możliwości w zakresie pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych.

Podejmowane będą także kroki w kierunku przeciwdziałaniu zjawiskom alkoholizmu oraz narkomanii. Rozszerzona zostanie oferta Punktu Pomocy Kryzysowej dla osób i ich bliskich dotkniętych tymi problemami poprzez zapewnienie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i członków ich rodzin, poszerzenie wiedzy pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej w zakresie oddziaływań profilaktycznych, znajomości przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych.

Dzięki współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu Gmina Brzeg pozyskała środki na rzecz realizacji projektu „Blżej rodziny i dziecka- wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo- wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata

2014-2020 na realizację zadań związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny oraz wychowawcy podwórkowego. Wsparcie to niewątpliwie przyczyni się do uzyskania możliwości objęcia opieką szerszej grupy osób wymagających takiego wsparcia.

Kolejnym dużym wyzwaniem jest wprowadzenie na terenie naszej Gminy systemu Teleopieki. Nowoczesne systemy teleopieki pozwalają na wezwanie pomocy w każdych okolicznościach, niezależnie od tego czy jest to pomoc medyczna, zagrożone jest bezpieczeństwo, czy po prostu potrzebne jest wsparcie. Misją teleopieki jest podniesienie poczucia bezpieczeństwa osób chorych i niepełnosprawnych, przebywających stale lub czasowo w domu. W przypadku zagrożenia teleopieka powinna zapewnić otrzymanie szybkiej pomocy. W chwili obecnej trwają konsultacje dot. przygotowania projektu do konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Opolskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego- Działanie 8.1. Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych w zakresie usług społecznych- wsparcia dla osób niesamodzielnych, w którego celach jest przewidziane wsparcie finansowe dla tworzenia nowoczesnych technik przywoławczych jakimi są systemy teleopieki społecznej oraz medycznej.

W najbliższych latach działania MOPS-u w Brzegu będą zawierały elementy mające doprowadzić do zmiany wizerunku Ośrodka od wizerunku instytucji wypłacającej zasiłki do instytucji udzielającej kompleksowego wsparcia osobom i rodzinom. W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej opartego na ścisłej współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami publicznymi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uważa za potrzebne w szczególności podejmowanie dalszych działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej - osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich.

Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Brzegu

Sebastian Matyjasz

BURMISTRZ
Jerzy Wrębiak

Z-ca Burmistrza

Tomasz Witkowski